

DRUŠTVO OTPORA

Za popularizaciju kulture otpora i solidarnosti

10. broj (veljača, 2020.)

10. broj

Ovo izdanje časopisa je okrugli 10. broj Društva otpora, koji izlazi od 2013. godine u izdavaštvu Mreže anarhistika (MASA-FAO-IFA). Svi dosadašnji brojevi dostupni su online za čitanje i za skidanje u PDF formatu. Časopis donosi anarhističku teoriju, povijest, analize, praksu i pregled srodnih društvenih gibanja komentirajući ih s anarhističkih pozicija.

U ovom broju čitajte

Pripremili smo više članaka nego inače kako bi naglasili simboličan broj, ali i iskupili se za dužu pauzu. Donosimo osvrte na sportski turnir Zakucajmo nacionalizam, festival kontrakulture Anarh, solidarnost s pobunom u Chileu i Francuskoj, recenziju DAF-ove knjige Bijesni psi, anarhističku povijest Mandžurije, biografiju Malatesta, Krležu i njegov odnos s anarhizmom, neka terminološka objašnjenja razlike liberala i libertera, anarhiste u radničkom pokretu Rusije početkom 20. stoljeća, kulturne i obrazovne inicijative španjolskih anarhistika 30-ih, osvrt na štrajk prosvjetara i propast brodogradilišta Uljanik, poražavajuću situaciju radnika iz kioska diljem zemlje, intervju s anarhistom iz Atene, izvadak pisma Charlesa Bukowskog svome izdavaču i dvije analize anarhizma u Hrvatskoj. Uživajte!

Charles Bukowski o najamnom radu

"Nazivaju to poslom 'od 9 do 5'. Nikad nije od 9 do 5 (...) Štoviše, na većini takvih mjesta izbjegavaš pauze kako bi zadržao posao. A tu je i prekovremeno i u knjigama im nikad ne polazi za rukom da upišu prekovremene, požališ li se na to, uvijek postoji neki naivniji čovjek koji će doći na tvoje mjesto.

Znaš moju staru izreku: Ropstvo nikad nije iskorijenjeno, samo se proširilo na druge rase. Ono što najviše boli je postepeno propadanje ljudskosti onih koji zadržavaju poslove koje ne žele, jer se boje da je alternativa puno gora. Ljudi se jednostavno isprazne. Postaju tijela u kojima se nalazi preplašeni i poslušni um. Boja napusti oko. Glas postaje ružan. I tijelo. I kosa. I nokti. Cipele. Sve postaje ružno.

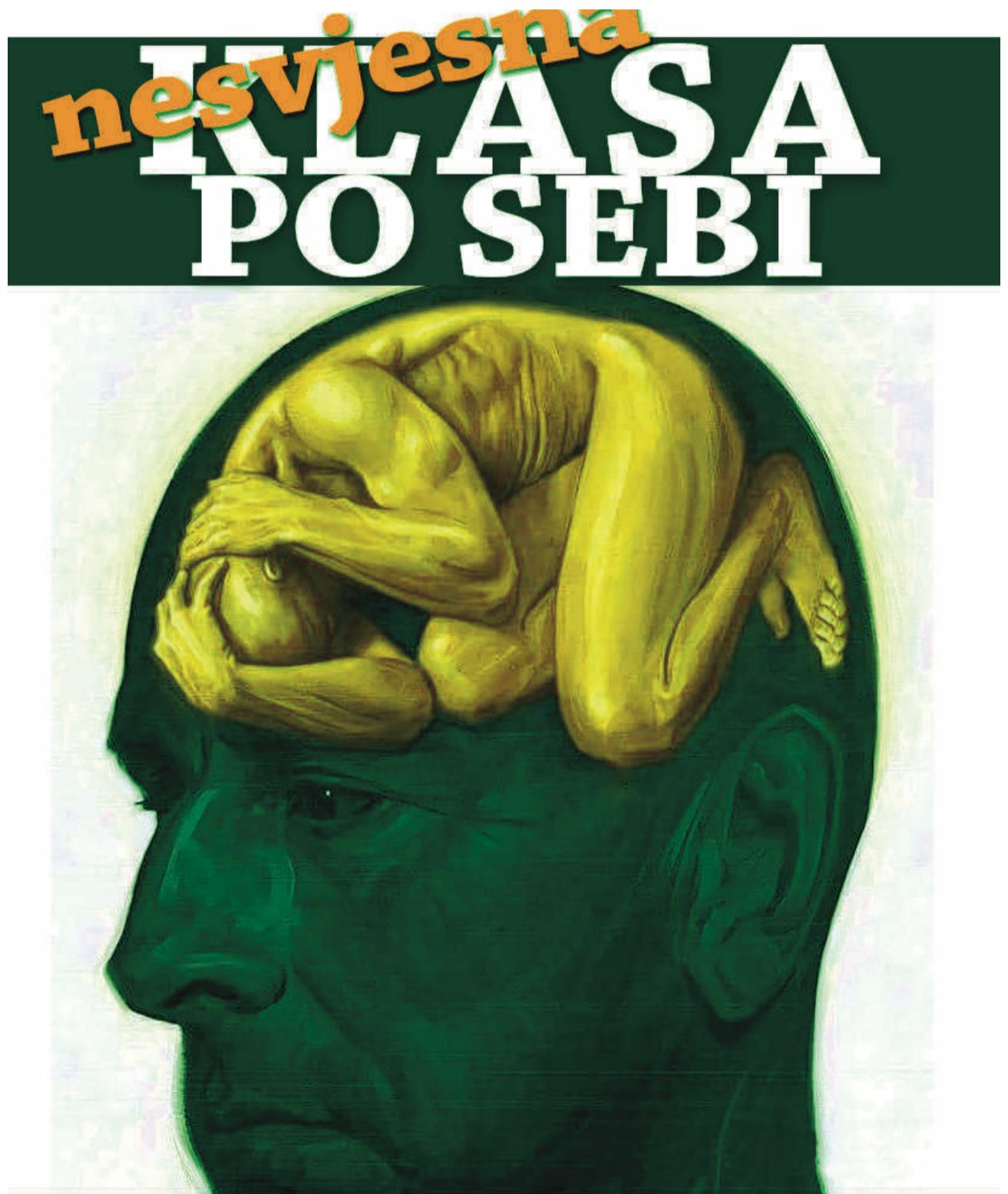
Kao mladić nisam mogao vjerovati da bi ljudi mogli dati živote pod takvim okolnostima. Kao starac, još uvijek ne vjerujem. (...) Ranije, kad sam bio mlad i seljakao se s posla na posao, bio sam naivan i pokušao razgovarati s radnicima: Hej, šef u svakom trenutku može uči i sve nas otpustiti. Samo tako. Nije li vam to jasno?

Samo bi buljili u mene. Predstavljao sam nešto o čemu nisu željeli razmišljati. U današnjoj industriji postoje masovna otpuštanja. Stotine gube poslove i njihova su lica u čudu. Govore: Dao sam 35 godina života, to nije u redu, ne znam što da radim... Nikada robe ne plaćaju dovoljno da bi bili slobodni. Daju im samo toliko da ostanu na životu i vrate se na posao. Ja sam to zapazio. Zašto nisu i oni? (...) S gađenjem sam pisao protiv svega toga, bilo je olakšanje izbaciti sve to iz sebe."

Izvor: Filozofski ogledi, pismo Charlesa Bukowskog izdavaču Johnu Martinu

[p.s. svjesni smo svih manjkavosti Bukowskog kao osobe, kao i nekih ozbiljnih nazadnih stajališta, ali učinilo

nam se ove njegove misli vrijednima za prenijeti dalje s obzirom na ulogu časopisa i odlične kritike najamnog rada koju je iznio]

**...kada se radnici
ponašaju kao skupina
nesvjesna svojega
položaja i mogućnosti...**

Novogodišnja 2020. čestitka radnica iz kioska

"Neke od nas smo danas do bile obavijest da umjesto radnog vremena do 17h moramo raditi do 02h ili 3h ujutro. Mi nemamo nikakvo pravo raspolagati svojim životima čak ni za Novu godinu. Mi smo žene koje rade na minimalcu, koji obično iznosi 3000kn na mjesec, koje nemaju WC na svom radnom mjestu i ne smijemo uzimati godišnje odmore preko ljeta, a najčešće smo prisiljene uzeti ga kada nam tako nalože rukovodeći. Premda po pravilnicima imamo pravo koristiti WC iz nekog obližnjeg restorana ili kafića, to na-

jčešće u praksi završava tako da čučnemo i pišamo u kantu u samome kiosku. Zašto? Iz straha da ne budemo opljačkane dok nas nema, za što troškove moramo same platiti ili zbog nezadovoljnih kupaca koji će nam nabijati na nos što su nas morali čekati. Kao nečije majke, žene, sestre i kćerke nemamo osigurane sanitарne uvjete na radnom mjestu i izgleda da zbog toga nitko nije previše uzbudjen. Što se tiče razbijanja međusobne solidarnosti, kao da nije dovoljna svijest domaćih ljudi, koji se neće kolektivno uspro-

tiviti šefovima, jer se uvijek nađe neka ovca, rukovodeći uvoze radnice iz susjednih zemalja kojima daju višu plaću, time nas dodatno razdvajajući. Neke od nas više ne žele šutjeti."

Napomena: Informacije su dobivene od žena koje rade u kioscima, a zbog straha od represalija uprave i nesolidarnosti javnosti odlučile su ostati anonimne. Fotografija je nasumično izabrana s Interneta.

Iskustva anarhističke grupe Rubikon iz Atene

38-godišnji servir, pripadnik anarhističke grupe Rouvikonas i Anarhističke federacije, te socijalnog centra K-Vox odgovara na pitanja iz svog 20-godišnjeg iskustva o važnosti samoorganizacije, direktnе akcije, internacionalizma, o problemima represije, parlamentarizma, klasnog društva, te daje uvid u jedan aktualni pokret na našem poluotoku i živahnu kulturu Atene. Također, govori o prirodi, ulozi i iskustvima svoje grupe, ali i cijelog pokreta, te ovom intervjuu daje veliku važnost za sve koji crpe svoju inspiraciju iz socijalnih pokreta i anarhizma.

Trenutci koje bi izdvojili kao važne.

O ulozi socijaldemokracije i strankama koje otimaju socijalne pokrete pri svom usponu na vlast (u ovom slučaju Syriza), što na kraju ostavlja devastirane ljude kojima je ozbiljno narušena, ako ne i ubijena vjera u samoorganizaciju, koja je anarhistima ključna za bilo kakvu učinkovitu borbu, ali i pravednije društvo. Paralela s demoralizujućim i demobilizirajućim učinkom na ljude u našem kontekstu, može biti moral nastavnika u štrajku i podrška javnosti kada je isti bio "prodan" od strane sindikalnog vodstva.

O samoj motivaciji anarhisti, da želi ostaviti anarhistički pokret i anarhizam u boljem stanju nego što ga je našao za buduće generacije, pa shodno tome njegova grupa ima važan zadatak u analizama i primjeni onoga što se u pokretu pokazalo kao dobro, a u nadilaženju onoga što mu je štetilo ili nije dozvoljavalo daljnji razvoj. To pokazuje evolucijski karakter grupe, ali i pokreta, što

bi trebalo biti putokaz svima koji žele anarhizam vidjeti kao društvenu snagu, izvan stranačkih, NGO, subkulturnih i akademskih okvira.

O prirodi represije kojom se pokušava suzbiti i slomiti pokret, nadzoru, praćenju i radnjama koje otežavaju zaposlenje i egzistencijalna pitanja anarhisti, ali i o namjernom izabiranju određene taktike, od strane Rouvikonas grupe, koja istovremeno dozvoljava veliki propagandni učinak djelovanja i podnošljivi učinak represivnih posljedica. Prevodeći to na hrvatski jezik, grupa se namjerno ograničava na prekršajno djelovanje, izbjegavajući kaznene posljedice, odnosno zatvorske kazne.

O ulozi grupe koja pokušava svojim djelovanjem potaknuti druge na samoorganizaciju (pokazujući blagodati iste pošto grupa raspolaže

sa socijalnim centrom, kafićem, knjižnicom i medicinskom klinikom), vratiti samopouzdanje socijalnim pokretima i vjeru u direktnu akciju, te pokazati da direktni pritisak na ljude s imenom i prezimenom i institucije, koje su odgovorne za pogoršavanje životnog standarda većine populacije, ima efikasni učinak - time pokazujući smjer svima onima koji žele svoje živote uzeti u svoje ruke.

Dva su video priloga u kojima ga medijski kolektiv, Unicorn Riot iz Amerike, intervjuiра na engleskom jeziku.

7 MIN

https://www.youtube.com/watch?v=6TIFkhx_mKI&feature=youtu.be

45 MIN

<https://vimeo.com/381250252>

Sindikalni birokrati kao prepreka efikasnim štrajkovima

(Generalni štrajk prosvjetara trajao je više od mjesec dana počevši u listopadu s kulminacijom velikim prosvjedom u Zagrebu u studenom okupljujući preko 40 000 ljudi, a završavajući u prosincu 2019. godine)

Mogu se čuti i pročitati rečenice: "izdali su nas sindikati, izdali su nas

vođe sindikata", ali ne može vas izdati netko tko vam nikada nije ni bio prijatelj. Sindikalne vođe, odnosno birokrati u hijerarhijskim sindikatima imaju sličnu ulogu kao i vodeći političari u strankama. Osobe, tj. funkcije s kojima se može trgovati, potkupljivati ih i zastrašivati. Mase su s druge strane uvijek

pravednije i radikalnije od pojedinačna na pozicijama.

Gorak okus u ustima prosvjetara* koji su do sada pokazali jedinstvo i ustrajnost u štrajku te ponižavanje nenastavnog osoblja** u školama koje je smješteno u poziciju "građanina drugog reda", treba nam biti škola, a ne signal da se prepustimo apatiji, razočaranosti i međusobnom optuživanju.

Upamtite da su promjene teške i dugotrajne. Za zemlju u kojoj ne postoji neka ozbiljnija tradicija štrajkova ovo je veliki korak naprijed, a budite sigurni da djeca koja će isto jednog dana biti nositelji promjena - sve gledaju, slušaju i upijaju. Pričajte im kakve trikove koriste vladajući da podjele radnike i javnost i kakva je uloga sindikalnih birokrata. Poraze roditelja ne moraju ponavljati i njihova djeca.

* Prosvjetarima nije uvažen zahtjev da im se poveća koeficijent odmah, nego u vremenskim intervalima, tako da si vladajuća stranka osigura poslušnost birača koji će ih morati birati ponovno ako žele vidjeti končno ispunjenje zahtjeva

**Nenastavno osoblje (kuhari, čistači, domari itd.) je stavljeno u posebnu kategoriju, za koje je ishodovan lošiji dogovor, naime, umjesto povećanja koeficijenta povećat će im se dodaci na plaću što je nestabilnije i lošije rješenje, a među radnicima je unešen veliki raskol

ZA ŠTRAJKOVE POD KONTROLOM SVIH RADNIKA

Krleža i anarhizam

Miroslav Krleža (Zagreb, 7. srpnja 1893. - Zagreb, 29. prosinca 1981.), bio je hrvatski književnik i enciklopedist, po mnogima najveći hrvatski pisac 20. stoljeća.

Krleža sa simpatijama za anarhiste

Povjesničar Ivan Očak u svojoj knjizi o Miroslavu Krleži /Spektar, 1982./ spominje Krležino izuzetno zanimanje za anarhističku literaturu, posebno onu iz Rusije iz doba 1917-1918. To mu je 1929. zaplijenio Janko Bedeković, šef zagrebačke policije. "Mene je tada, veli Krleža, uz Lenjina nerazmjerne mnogo više interesirao anarhizam u Rusiji."

Krležine simpatije prema anarhizmu trajno su se očitovale u njegovim ocjenama. Za Pjotra Kropotkina je rekao da je bio sanjar: "Njegova djela znanstvena su osnova svih anarhističkih teorija u svijetu" /Panorama pogleda, 1975./ Za Bakunjina /Mihajla Aleksandrovića/ veli 1955.: "Čovjek pun protuslovlja koji je, pangermanski raspoloženom mladom Marxu usprkos, zaljubljen u potlačene slavenske narode, ideolog je slavenske, evropske i međunarodne federacije. Umire ponosan i usamljen s vjerom u Stjenu Razina."

A 1968., možda povodom studentskih nemira, Krleža izražava svoj sentimentalni odnos prema anarhističkim istupima: "Anarhoindividualni istupi su leptiri pod nogama

ma golemih diluvijalnih životinja. Ali upravo te leptirske prozirne inspiracije i svijesti prvi su znaci da se intelektualna klima socijalnog diluvija mijenja. Puca led na riječima, stiže pramaljeće." /Panorama, 1975./

Izvor: Hoće li pojava slobodarskih skupina oživjeti ljevicu? (Ivo Horvat, "Novi list", Rijeka, subota, 6. rujna 2008.)

Krleža među punksimi

Zajedno sa Satanom Panonskim objavili ste antologiju ex Yu undergrounda Deca starog Bakunjina. Krleža je također bio naklonjen vječno pobunjenom Bakunjinu, dakle kolektivnom anarhizmu, ali - opet u skladu s njegovom antitetičkom

ANARHIZAM

KRLEŽA

(Zagreb, 7. srpnja 1893. – Zagreb, 29. prosinca 1981.)

vrteškom, kako to voli reći Stanko Lasić - i Stirnerovom anarhoindividualizmu. Kakav je bio Krležin stav prema anarhizmu? U kojim sve svojim djelima pokazuje privrženost slobodarskoj ideji, kao npr. u Vražjem otoku ili Na rubu pameti ili pak u knjizi aforizama Mnogo pa ništa, da spomenemo samo neka Krležina anarho djela?

Mene se najviše dojmio Krležin anarhizam u Vražjem otoku, ali i u zapostavljenom romanu Banket u Blitvi. Iako levičar, Krleža je smatrao da su oni na vlasti i oko nje, širom Globusa, bez obzira na društveni poredak, izgradili poseban - komunizam. Žive na račun budžeta. Kad su štrajkovali? Kad su njihova deca gladovala ili umirala jer nemaju para za njihovo lečenje? Glavni junak Banketa u Blitvi je Doktor koji dolazi na prostore Kraljevine SHS da ojača Komunističku partiju, po direktivi iz SSSR. U belom šešиру, belom odelu, s belim rukavicama, belim cipelama, sa ženom i kćerkicom. Proneveri novac, članarinu zavedenog članstva. Kćerkica premine, ženu ostavi. To je Broz! Otuda "ne piye vodu" da se Krleža "uvlačio" Brozu i vrhovima Partije. Ko zna kakve je pretnje doživeo zbog anarho romana Banket u Blitvi; da sačuva glavu, iz moranja je uz Partiju koju je razotkrio... Kečer i ja smo imala na stotine naših pristalica, pisali su nam o svom životu. Mi smo to stavili u knjigu Deca starog Bakunjina koju je Kečer likovno osmislio i "napunio" svojim crtežima. To je taj naš punk kolektivni anarhizam. U nas se anarhizam poistovećuje s Haosom. Po punksim, anarhizam je kad unutar sebe napraviš red i poredak. A pravi Haos je u onima na vlasti i oko nje. Krleža je smatrao da anarhija ne mora biti grupna. Postoje i anarhoindividualni istupi, on je bio anarhoindividualista. A za Bakunjina veli: Taj vam je

zaljubljenik u potlačene slavenske i druge narode.

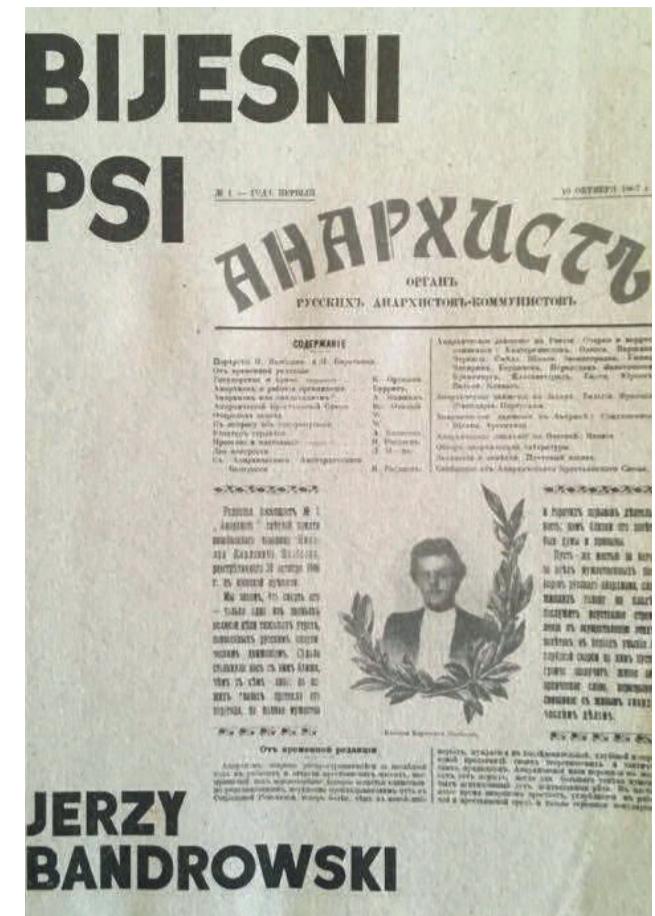
Izvor: Krleža's not dead! (Bojan Koštić i Suzana Marjanić, Zarez, 30. travnja 2013.)

Umjetnost

U anarhizam najupućeniji hrvatski književnik gotovo svakako je bio Miroslav Krleža. U svojim eruditiskim tekstovima Krleža se često osvrtao na Kropotkinove ideje o ujamnoj pomoći koje su bile u opoziciji s darvinističkom koncepcijom borbe za opstanak. Osim toga, kako prenosi Suzana Marjanić, bio je inspiriran i Stirnerovim anarhoindividualizmom koji je u mladosti tvorio važan dio njegove revolucionarne ideosfere. Istog anarhista Krleža priziva u zbirci priповijesti Hrvatski bog Mars. (...) Bakunjina je opisao kao "vječnog pobunjenika", kontroverznu ličnost vječnu razapetu između "očaja i samoubojstva". Parišku komunu video je kao faničnu reakciju na "laž građanske europske civilizacije".

Izvor: Historija klasičnog anarhizma u Hrvatskoj (Luka Pejić, DAF, studeni 2016.)

BIJESNI PSI, Jerzy Bandrowsk i (1921.) / DAF 2017.

A što je ovo? - začudio se iznenada Zaucha, pokazujući na veliku, lijepu, bijelu zgradu, na čijem je vrhu bio zataknut golem, crni barjak (...) Ispred kuće je hodalo nekoliko ljudi na straži s puškama na ramenima. - Gdje? Što? To je zgrada Trgovačkog doma koji su zauzeli anarhisti. Zastava anarhisti je crna - to je boja pobune. (...) Imaju i svoj dnevnik, Anarhija - sasvim pristojno uređivan. (...)

- Dakle, anarhisti su zauzeli Trgovački dom u Moskvi? Samo tako - zauzeli? - Jednostavno. Došli su - kakvi jesu - naoružani, cijela gomila, rekli da zauzimaju zgradu, smjestili se u njoj - i gotovo. (...) znaj da je ta zastava dosad živjela samo u huku puščanih salvi - njezin život nikada nije trajao dulje od same bitke. Prvi je put vidim u nekakvoj službenoj prilici."

"Imamo svoje vojnike, svoju 'crnu gardu'. (...) - Kakav odnos imate prema sovjetima? - Smatramo da su oni danas predstavnici narodnih masa, ali napade na njih nećemo dopustiti.

(...) potrebno je naglasiti da je, primjerice, dvinski puk, koji je u Moskvi spasio Sovjete i razbio junkere, anarhistički. (...) Anarhističkih skupina je bilo mnogo (...) sve dobro naoružane puškomitraljezima, ručnim granatama i streljivom. (...) planški po ulicama razmještene borbene skupine i ispostave, koje su u određenoj mjeri okruživale Trg i zgrade u kojoj su se nalazili Sovjeti. (...)

U predsjoblju su stajale otvorene škrinje s ručnim granatama (...) u kutovima su (...) stajali crveni sanduci sa streljivom, a podalje (...) puškomitraljeske cijevi. - Ovo je tvrđava! - prosikao je Zaucha (...) - Sve samo da ne platimo stanarinu! - nasmijao se anarhist."

Roman poljskog patriote (sa svim svojim boljkama koje nacionalizam nosi), kao očeviđac Oktobarske revolucije u Rusiji i preuzimanja vlasti od strane boljševika, donosi neispričanu stranu revolucionarnog previranja u Moskvi. Od strane nekoga tko gotovo podjednako prezire anarhiste i boljševike, donosi genijalan uvid u njihov međusobni sukob, ali i dokumentarističku građu stanja anarhističkog pokreta u tadašnjoj Rusiji (imena militanata, publikacija, tendencija, okupljalista, pisaca itd.). Premda s određenim simpatijama za anarhiste pošto je glavni lik romana u mladosti koketirao s anarhizmom.

Roman je za naše čitateljstvo kao stvoren, jer uvodi anarhizam na "stražnja vrata", kroz jaki antiboljševički sentiment, zbog čega je bio zabranjen u svim zemljama u kojima su komunisti došli na vlast.

Jeste li znali za anarhistički Shinmin

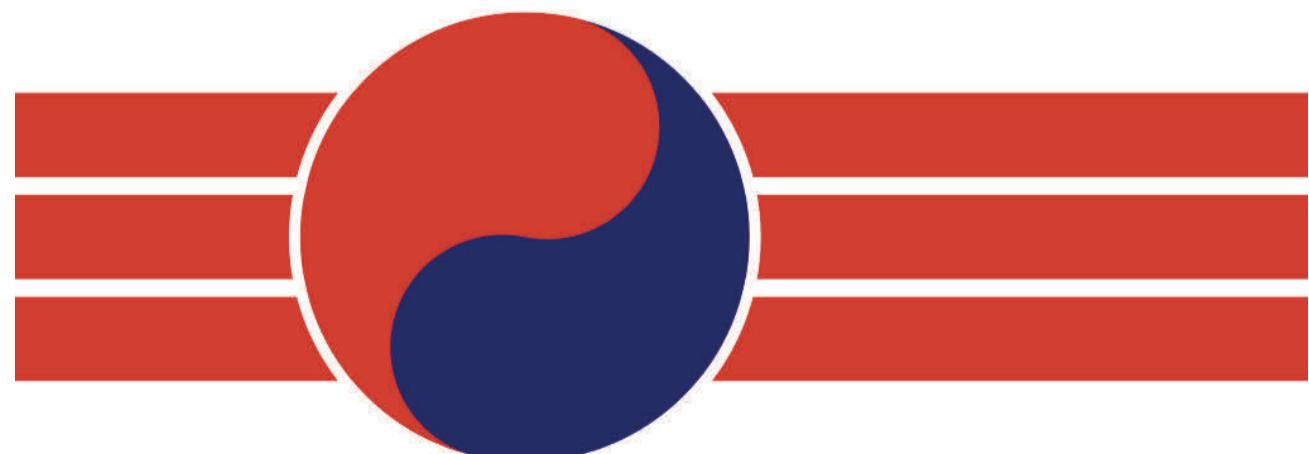
Kineska regija Mandžurija je jednom bila autonomna anarhistička zona, točnije njezina provincija Shinmin (od kolovoza 1929. do rujna 1931.), s populacijom od dva milijuna Koreanaca. Naziv koji je autonomna zona nosila bio je "Korejsko Narodno Udrženje u Mandžuriji" (KNUM), poznata kao i "Korejska Anarhistička Federacija u Mandžuriji".

Politiku populacije na teritoriju KNUM-a donosili su obični ljudi, odnosno umrežene seoske skupštine i različita vijeća, bazirajući se na direktnoj demokraciji, a čitav teritorij je funkcionirao bez novca, privatnog vlasništva i klasne strukture društva. Oslanjajući se na principe bezdržavnog komunizma, uzajamne pomoći, ekonomije darivanja uveli su samoupravljanje nasuprot postojanju države i političkih elita. Uz već spomenute seoske skupštine i vijeća, nositelji društva su bile seoske kooperative, banke uzajamne pomoći,

demokratske škole i vojska (sačinjena od bivših vojnika i seljačkih gerilaca).

Autonomna zona je uništena vojnom invazijom Japana s juga i Kineske Sovjetske Republike sa sjevera. Dvije godine su do tada seljaci uspjeli svakodnevno organizirati svoje živote, bez da im se neki vladari petljaju u iste. Unatoč staljinističkim sabotažama iz Kine (ubojstvima istaknutih anarhisti), korejski anarhisti nastavili su se boriti protiv japanskog imperijalizma uz kineske komuniste sve do 1945. Korejski anarhisti iz tog vremena danas se mogu naći na popisu nacionalnih heroja Koreje, uglavnom prešućujući njihovu anarhističku pozadinu.

Najvažniji pojmovi: Korean People's Association in Manchuria (KPAM), Korean Anarchist Federation in Manchuria (KAF-M), Korean Anarcho-Communist Federation (KACF), Kim Jwa-Jin

Zašto nismo liberali već liberteri

U razgovoru se često može čuti kada netko želi izraziti kako je "otvorenog uma" ili da je za ljudske slobode, jednakosti i prava - da je liberalan. Kada liberali kažu da su za jednakost ljudi oni to ne misle u praktičnom, već u teorijskom značenju, pošto oni nikako nisu za ekonomsku ravnopravnost, tj. za besklasno društvo. Kada kažu da su demokratični oni to ne misle doslovno, već da možete izabrati svoju stranku i političara, a čim dođete na radno mjesto - demokratičnost možete zaboraviti.

Ono što se naizgled može učiniti sličnim je dodirna točka anarhizma i liberalizma oko prava pojedinca. Obje ideologije kreću od pojedinca, njegove sreće, zadovoljstva i slobode. Problem je za liberalizam što to znači pravo na izrabljivanje onih u ekonomsko nepovoljnijem položaju, dakle radnika. Pravo na profit gazde koji je ništa drugo do neisplaćene plaće radnicima. Pravo na privatno vlasništvo gazde koje je ograničavanje pristupa sredstvima za proizvodnju ili hrani, pitkoj vodi i krovu nad glavom.

"Demokracija sa svojim motom jednakosti svih građana pred zakonom, i liberalizam sa svojim pravom čovjeka nad vlastitom ličnošću, doživjeli su brodolom u susretu s realnostima kapitalističke ekonomije. Sve dok milijuni ljudskih bića u svakoj zemlji moraju prodavati svoj rad maloj manjini vlasnika (...) takozvana jednakost pred zakonom ostaje

samo vrhunsko licemjerje, pošto su zakone napisali oni koji su vlasnici društvenog bogatstva."

Stoga, nismo liberali jer smo za istinsku ravnopravnost, a ne teorijsku, jer smo za društveno i osobno vlasništvo naspram privatnog, jer smo protiv umijeća vladanja nad ljudima, tj. za samoupravljanje i jer nama sloboda nije apstraktni pojam,

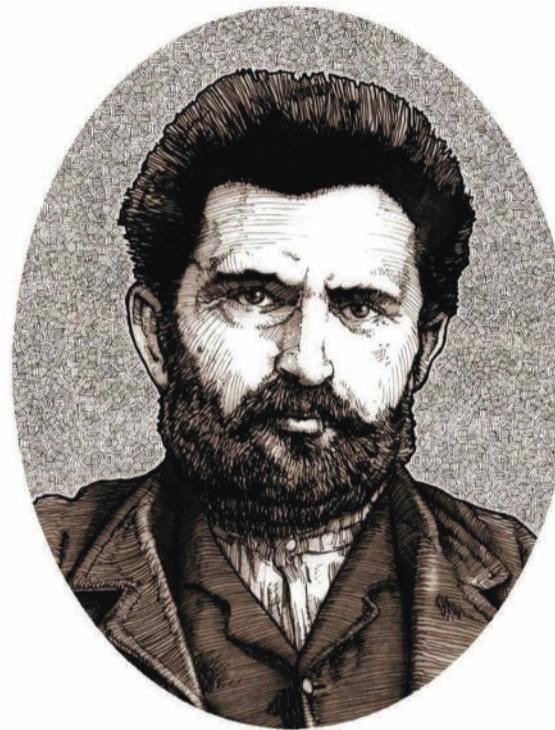
"već konkretna mogućnost svakog čovjeka da u potpunosti razvije sve kapacitete i talente s kojima ga je priroda obdarila, i da ih pretvorи u društvenu korist."

Izvor citata: Ideologija anarhizma, Rudolf Rocker

Errico Malatesta; život i misao

Talijanski anarhista (1853-1932), koji je djelovao u Italiji, ali i u egzilu diljem Europe, Južne i Sjeverne Amerike i Afrike. Od svojih proživljenih 80 godina, 60 ih je proveo kao aktivni anarhista; govorima, pisanom riječju, prosvjedima, štrajkovima i ustancima, što mu je pruštilo 12 godina provedenih u zatvoru, 35 godina u egzilu i tri smrtnе osude. Suborac i prijatelj Bakunjina i Kropotkina, jedan od osnivača "revolucionarnog anarhizma", te nastavljač njihovog rada. Za život je zarađivao kao mehaničar i električar, odbacujući svoje srednjeklasno porijeklo.

Interesantni događaji koji su mu obilježili život su; uhićenje s 14 godina zbog prijetećeg pisma kralju, izbacivanje s fakulteta zbog sudjelovanja na prosvjedu, podizanje oružanog ustanka u talijanskoj provinciji Benevento, egzili u Egiptu i Švicarskoj iz kojih je bio protjeran, plodonosan život u Londonu kao pisca, sudjelovanje u Anglo-egipatskom ratu na strani Egipta, egzil u Argentini u kojoj je osnovao prvi borbeni sindikat, sudjelovanje u borbama lučkih radnika Ancone u Italiji, bijeg iz talijanskog zatvora (otok Lampedusa), vraćanje u Italiju u kojoj je organizirao borbene grupe (Arditi del Popolo) protiv fašizma, ali i bio u kućnom pritvoru. Gotovo iz svake zemlje je bio protjeran, uvek pod policijskim nadzorom, da bi na kraju skončao u rodnoj Italiji. Popis je jednostavno podugačak da bi ovdje bio sav iznesen.

Nastavljujući rad stare garde anarhista predlagao je i pokazivao primjerom kako anarhisti trebaju raditi na dvije razine.

U masovnim pokretima, odnosno sindikatima, organizacijama zajednice, te općenito u borbama širih masa za poboljšanje standarda i povećanje slobode, kako bi ljudi učili da se kroz borbu postižu promjene, te ih time potaknuli da zahtijevaju sve više i više. Njegovim riječima, "za moral ljudi više vrijede male reforme postignute vlastitom snagom, nego velike reforme poklonjene od strane vlasti i kapitalista", time u biti gradeći samopouzdanje popularnih klasa i čineći revoluciju i samoupravljanje izglednijima. S druge strane smatrao je da se anarhisti trebaju organizirati i u zasebne organizacije (grupe, federacije i internacionalu), kako bi međusobno razvijali teoriju i praksu, te organizirano intervenirali u društvene

borbe kako bi iste osnažili (u njihovoј borbenosti, uzajamnoј pomoći, solidarnosti), te kako bi kao anarhisti predstavili svoj program direktnе akcije, revolucije i anarhije širim masama.

Ono što je ključno za razumjeti u ovoj strategiji je, kako anarhisti ne razvijaju svoje zasebne organizacije kako bi se nametnuli masovnim organizacijama i širim masama te putem njih preuzeći državu (kroz revoluciju, točnije puč ili izbore), te vladali masama za njihovo dobro, što je karakteristično za marksiste. Nego, kako bi potaknuli radnike da se kolektivno izbore za sebe, svrgnu svoje vladare i pobrinu se da im nitko ponovno ne zasjedne za vrat. Stoga, Malatesta nije htio da ljudi razvijaju povjerenje u "predstavnike", već da nauče djelovati u svoje ime. Tako se istovremeno protiveći monarhiji, diktaturi ("radničke") partije, fašizmu, ali i parlamentarnoj demokraciji.

Malatesta nam ostavlja širok arsenal mogućnosti borbe, od propagande i edukacije putem govora, pisane riječi, časopisa, knjiga, rada u sindikatima i dr. radničkim organizacijama, zatim pedagogije direktnom akcijom putem prosvjeda, štrajkova, pa sve do ustanaka i revolucije. Ono što ga čini drugačijim je tvrdnja kako nikada ne smijemo vjerovati da posjedujemo apsolutnu istinu, kao što to čine religiozni ljudi ili marksisti, te da nakon rušenja kapitalizma trebamo ostaviti prostora da će ljudi u različitim predjelima svijeta imati različita socijalistička rješenja, odnosno da ne postoji univerzalni recept, premda ostajući u okvirima slobodarskog socijalizma, bezdržavnog komunizma i anarhističkog samoupravljanja.

Progresivnost kulturnih i obrazovnih inicijativa španjolskih anarhistika (1930-te)

1930-te su i španjolski anarhisti su uspješno obrazovali tri generacije gotovo nepismenih seljaka i radnika, kroz svoje racionalističke škole, časopise, socijalne centre, sindikate i dr. inicijative i organizacije jasno stojeći u suprotnosti s gazdama, državom i Crkvom. Vrijeme je to kada Crkva drži monopol na obrazovanje, a uz nju još jedino anarhisti nude edukaciju puku. Stoga su anarhisti u znanosti vidjeli veliku vrijednost u jačanju svog anti-klerikalizma i kao sredstvo oslobodenja od buržujskog društva.

- Anarhističke škole (Escuela Moderna) su učile djecu takvim vrijednostima, a na zaprepaštenje Crkve nisu odvajali mušku i žensku djecu, te su ih obrazovali o zdravlju, higiji, tijelu, odbijali korištenje kazni, te su ih često vodili na izlete u prirodu i na planinarenje, gdje bi učili o evoluciji, ravnopravnosti i slobodi. Nalazile su se u prostorijama anarhističkih sindikata, socijalnih centara ili kao samostalne institucije.

- Uz škole, anarhisti su tiskali stotine pamfleta i časopisa (poput; Acción, Acracia, Ágora, Almanaque, Tierra y Libertad, Boletín del Centro Obrero Aragonés, Campo, Esfuerzo, Espectáculo, Fuerza Consciente, Gastronomía, Ideas, Iniciales, La Huelga General, La Idea Libre, La Ilustración Obrera, La Revista Blanca, La Tramontana, Liberación, Libertín: Suplemento de Nueva Humanidad, Libre Studio, Mañana, Mi revista, Mujeres Libres, Nueva Senda, Orto, Ruta. Solidaridad Obrera, Tiempos Nuevos, Umbral itd.) koji su bili lako dostupni, jeftini i

bavili se svim temama koje se dotiču društvenih borbi i promjena. Primjer koji može, na žalost, zaprepastiti ljude s naših prostora je časopis koji je promovirao seksualno zdravlje, svjesno majčinstvo, nudizam i kontracepciju (Estudios).

- Anarhistički socijalni centri (Ateneo Cultural), uz to što su udomaćili škole za djecu, pružali su lekcije, literaturu, ekskurzije i za odrasle, time prenoseći puku anti-kapitalističku i anti-hijerarhijsku kulturu i vrijednosti, tj. slobodarsku, libertersku kontrakulturu.
- Ženska anarhistička organizacija (Mujeres libres) u borbi protiv neznanja, kapitalizma i patrijarhata je organizirala ženske sekcije za sport (što im je bilo gotovo zabranjeno kao ženama), Kuće majčinstva (za edukaciju i podršku budućih i mlađih majki), Kuće žena radnica (za osposobljavanje žena za rad u tvornicama, što je tada bilo isključivo muška uloga), Kuće za oslobođenje od prostitucije (za zdravstvenu i psihološku zaštitu prostitutkama, na žalost nije zaživjelo u punoj mjeri), te općenito uimanje svog života iz ruku Crkve i muškaraca. Jasno, organizacija je prva slala i ženske vojne jedinice u borbi protiv fašizma i za anarhističku revoluciju.

Svi navedeni primjeri, u biti, govore o važnosti edukacije i kulture u stvaranju novog svijeta, a guraju po strani ideju o anarhisti kao banditu s pištoljem i bombom u ruci, te ga stavljaju u kontekst radnika i seljaka koji je svaku slobodnu priliku koristio za rasprave o društvenim pitanji-

ma sa svojim kolegama, držeći u rukama kakav časopis ili knjigu. Neke mjere na kulturnom i obrazovnom nivou nas i danas mogu posramiti u 21. stoljeću.

Izvor: North East Lancashire and the Spanish Civil War, prof. Richard Cleminson, predavanje (svibanj, 2016.)

Anarhisti u radničkom pokretu Rusije (1900.-1937.)

Većina anarhističkog pokreta u Rusiji bila je radničkog podrijetla, zaposleni kao radnici u tvornicama, metalurzi, strojari, krojači, švelje, radnici na željeznici, kao mornari, rudari, mesari, postolari i stolari, inženjeri, električari, radnici u pošti, trgovinama, knjižarama, bolnicama i školama. Broj identificiranih anarhista od strane povjesničara se mijenjao od 3000 do 1000 individua ovisno o godinama djelovanja između 1900. i 1930-ih. Djelovali su kroz anarhističke grupe, sindikate, te kroz anarhističke federacije (koje su okupljale više anarhističkih grupa i sindikata).

Naglasak je bio na djelovanju među radnicima i seljacima, a metode su se razlikovale ovisno o različitim tendencijama u pokretu (anarho-komunisti i anarho-sindikalisti), od agitacije i propagande, sindikalnih aktivnosti, radničkih grupa za učenje, osnivanje radničkih sovjeta, komiteta i kooperativa, sve do korištenja terora kao metode pritiska na gazde i političare, ali i osvete zbog represalija nad štrajkovima.

Možemo govoriti o tri faze djelovanja ruskih anarhisti u radničkom pokretu. A) Prva faza kao pred-revolucionarna od osnivanja pokreta 1900. do 1916., B) druga faza revolucije i građanskog rata od 1917. do 1921. i C) treća faza od kraja građanskog rata do uništenja pokreta krajem 1930-ih.

- U prvoj fazi od 1900. do 1916. anarhisti su se uz osnivanje seljačkih

i radničkih sindikata i borbe na radnim mjestima uvelike prepustili teroru. Tako su osim što su imali veliki utjecaj u sindikatima štampara, maketara, električara, tiskara, metalurga, građevinara, arhitekata, vodoinstalatera, mornara, lučkih radnika, željezničara, tekstilnih radnika i dr. uz štrajkove koristili sabotaže strojeva, zapljene novaca i namirnica koje su prosljeđivali radnicima u štrajku, dizanje u zrak brodova i ubojstva direktora, menadžera i štrajkolomaca. Djelovanje toga perioda, posebice u revoluciji 1905.-1907., moglo se sažeti sloganom "Što gazde više dobivaju batine, to su bolji ljudi". Premda je teror prema gazdama u početku prve faze bio poprilično raširen, u kasnijim godinama prve faze je postao rijetki fenomen, zbog zaokretna u djelovanju većine anarhisti i izuzetne represije koju je trpio

pokret.

- Druga faza od 1917. do 1921., faza revolucije i građanskog rata, anarhisti je obilježila kao vrsne organizatore radničkih sovjeta, sindikata, tvorničkih komiteta, proizvođačkih i potrošačkih komuna. Razni sindikati bili su pod utjecajem anarhisti ili pod njihovim direktnim vodstvom. Glavna preokupacija anarhisti u tom periodu je bilo potpuno podruštvljavanje (socijalizacija) svih tvornica i radnih mesta, te njihova direktna i potpuna kontrola od strane radnika i seljaka. Slogan "Tvornice radnicima" su pretvarali u realnost. To je period i početka sukoba anarhisti s boljševicima, koji su pak s druge strane hteli potpuno osvajanje državne vlasti i podčinjavanje radničkih organizacija njihovom partijskom vrhu, odnosno nacionalizaciju svih tvorni-

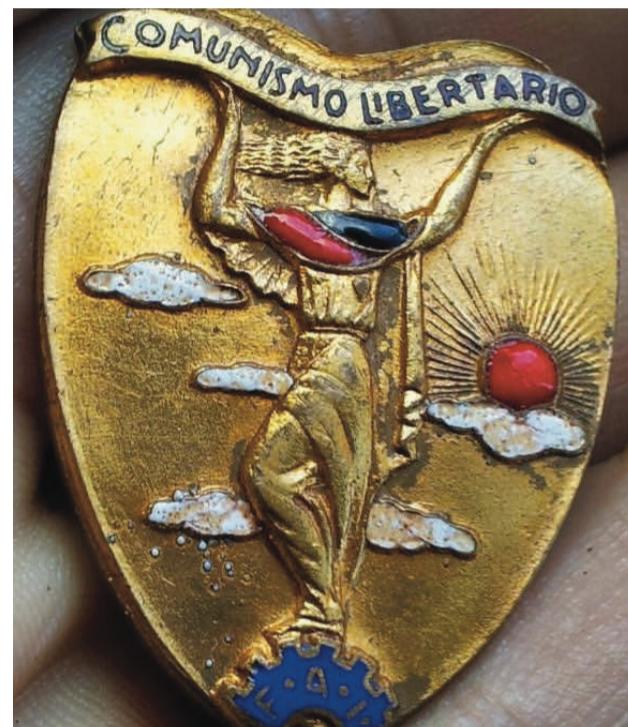
ca i radnih mjesta, naspram socijalizaciji (područtvljavanju). Što su boljševici bili bliže potpunoj vlasti to su više počeli proganjati, zatvarati i ubijati anarhiste.

- Treća faza od 1922. do kraja 1930-ih obilježena je vraćanjem anarhista u potpunu ilegalu. Ilegalno štampanje novina, ilegalno pokretanje štrajkova za bolje radne uvjete i anarhističke grupe koje su u tajnosti radile među radnicima. Aktivnosti su zabilježene u Moskvi, Lenjinogradu, Karkivu, Odesi i Jekaterinoslavu (današnji Dnjipro). Jedna od zadnjih anarhističkih grupa zabilježena je 1937. među radnicima tvornice traktora u Staljingradu (danasa Volgograd).

Imena organizacija koje vrijedi istaknuti su "Lokalna federacija anarhista Jekaterinoslava", moskovske anarhističke grupe "Pobunjenik", "Sloboda" i "Slobodna komuna", te "Sindikat rafiniranja metala", "Radnički sindikat za obranu naših prava" u Karkivu, "Slobodni sindikat" u Rigi, "Sindikat mornara Crnog mora" u Odesi, anarhistička grupa studenata "Crna zastava" u Kijevu, "Sindikat pekara", "Sindikat kemičara i parfimera" i "Federacija radnika u prehrani" u Moskvi, "Sindikat telegrafskih i poštanskih radnika" u Petrogradu, "Sindikat radnika prijevoza na rijeci Volgi" najduže rijeke u Europi, "Sindikat metalaca" u Gulaj-polju i mnoge druge anarhističke (anarho-sindikalističke, anarho-komunističke) grupe, sindikati i federacije.

Izvor: Russian Anarchists in the Labour Movement in the Early 20th Century (Anatoly Dubovik)

Anarhokomunizam - prešućeno ime u krajnje desnom svijetu

Ideal anarhokomunizma bio je i ostao cilj većine anarhista diljem svijeta, kao i pokušaji njegove realizacije u Slobodnom teritoriju Ukrajine (1917.-1921.), Korejskom Narodnom Udrženju u Mandžuriji ili anarhističkom Shinminu (1929.-1931.), revolucionarnoj Španjolskoj (1936.-1939.), ali i ideal suvremenog anarhističkog pokreta, kakav je primjerice danas u Grčkoj. Premda su mnogi anarhisti odbacili termin "komunizam" i "komunistički" čim su ga boljševici 'uprljali' u Rusiji 1920-ih, a trend odbacivanja bio nastavljen i za vrijeme SSSR-a, zbog poistovjećivanja sa zemljama realsocijalizama, tj. državnog kapitalizma, sada nakon skoro 30 godina njihovog raspada otvara se prilika da opet pričamo o anarhističkom komunizmu kao alternativi kapitalizmu.

Povjesno gledajući anarhokomunizam se razvio iz socijalističkih struja Francuske revolucije, a prvi put je kao pojam korišten 1880., na jednom anarhističkom kongresu u Parizu. Iste godine detaljnije je bio formuliran u talijanskoj sekciji Prve Internacionale.

CARLO CAFIERO

Ime koje vezujemo uz taj pojam i proces formuliranja je Carlo Cafiero. Povjesna zanimljivost je ta da je Carlo kao agent Marxa i Engelsa bio zadužen da se u Italiji bori protiv Bakunjina, ali se na kraju priklonio Bakunjiju zadržavši Marxovu kritiku kapitalizma. Obavijestio je Engelsa kako ne nalazi materijalne dokaze u optužbama protiv Bakunjina, te da je marksizam reakcionaran zbog svog oslanjanja na 'radničku državu', koja će ga odvesti u totalitarne režime. Nakon što je dva puta direktno ili indirektno sudjelovao u neuspjelim pokušajima anarhističkih ustanača u Italiji, prvi put 1874. s Bakunjinom, a drugi put 1877., s Malatestom, odlučio je potražiti istinu i ispravne revolucionarne metode u spajanju anarhizma i komunizma. Time je prvi put stvorena njihova sinteza, anarhokomunizam. Dok je boravio u zatvoru napravio je prvo sumiranje Marxovog Kapitala na talijanskom jeziku i tiskao ga kao

knjigu 1879., koja je od 2018. dostupna i na engleskom jeziku (Karl Marx's Capital, Carlo Cafiero). Osim s anarhokomunizmom i prijevodom Kapitala, Carlo je revolucionarni socijalizam u Italiji zadužio i s prвom kritikom reformističkog, parlamentarnog socijalizma koji mu se stvarao pred očima. Govorio je kako će se kapitalisti skloniti s pozornice samo ako su na to prisiljeni, a ne kompromisom kroz parlament. U tom duhu, smatrao je kako će potlačeni najbolje naučiti o svom položaju i o mogućnostima promjene sustava kroz direktnu revolucionarnu akciju.

TEORIJA I ZAHTJEVI

Teoriju anarhokomunizma nastavili su razvijati Errico Malatesta, Petar Kropotkin (Osvajanje kruha, Polja, tvornice i radione), Sebastien Faure, Voljin, Ricardo Flores Magón, Alexander Berkman, George Fontenais, Isaac Punte (El Comunismo Libertario) i mnogi drugi anarhisti i anarhističke organizacije diljem svijeta.

No što je onda konkretno anarhokomunizam? Nazivamo ga još i slobodarskim komunizmom ili bezdržavnim komunizmom, koji je politička filozofija i anarhistička škola mišljenja. Zagovara ukidanje države, kapitalizma, najamnog rada i privatnog vlasništva nad sredstvima za proizvodnju i javnim dobrima, u korist direktnе demokracije i umreženih radničkih vijeća, kooperativa, sindikata i komuna, koje bi se pri proizvodnji i distribuciji vodili principom "od svakoga prema sposobnostima, svakome prema potrebama", time proglašavajući sredstva i plodove rada zajedničkim vlasništvom čovječanstva, a ne nekolicine tajkuna, korporacija i država.

Anarh u Puli!

Federacija za anarhističko organiziranje (Slovenija & Hrvatska, FAO) svake godine u drugom gradu organizira mali festival anarhizma (ANARH), kako bi lokalnu populaciju zainteresirali za liberterstvo, ali i kako bi se suradnici i suborci mogli vidjeti i podružiti.

2019. u svibnju održao se u Puli, koji je donio druženja, diskusije, izložbu, filmiće, distribucije, after party i izlet u prirodu sljedeći dan kao sadržaj, fokusirajući se na oživljavanje istarskog anarhizma koji je na polootoku prisutan od 1870-ih. Program i detalji nalaze se u nastavku.

Subota 25.5.2019.

18h Uvodna riječ #anarh2019

18:30h Ima li alternative plašljivim sindikatima? (sindikalisti i anarhisti)

20h Inicijativa Protiv političke represije u Rijeci (PPRR)

21:30 Mreže uzajamne pomoći (primjeri iz prakse)

22:30-02h After party #KarloBar (samo za najhrabrije)

Nedjelja 26.5.2019.

12h Uvodna riječ (Dnevni boravak/ KarloBar) #obranijavnadobra

12:30h Izlet u prirodu (Muzil)

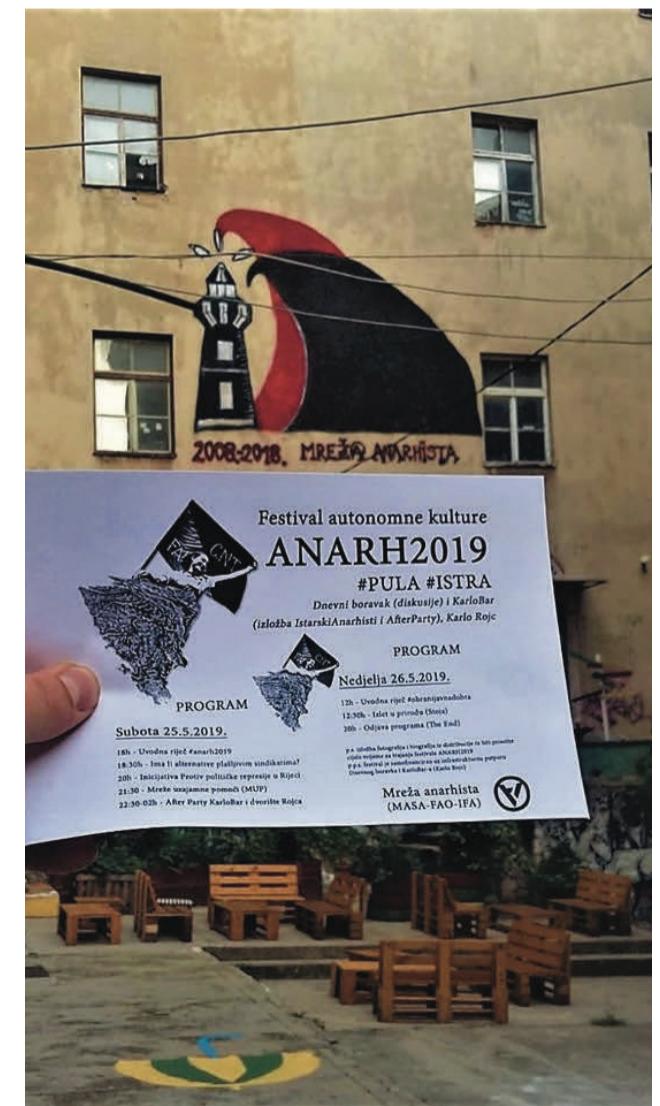
13h Antimilitarizam, borba protiv rata i vojne industrije (APL-FAO)

p.s. za vrijeme trajanja festivala, ali i nakon njega izložba i distribucija na temu "Istarski anarhisti" dostupna je javnosti u KarloBaru (Karlo Rojc, prizemlje desno)

p.p.s. festival je samofinanciran uz infrastrukturnu potporu Dnevnog boravka i KarloBar-a (Karlo Rojc)

i ROBOVI SU IMALI USTANKE

Festival smo iskoristili i za oživljavanje naše kampanje "Obrani javna dobra" započete 2013. u Rijeci, korišteći izborni dan (EU izbori) za odlazak na piknik na Muzil (bivšu vojnu zonu, danas podložnu devastaciji i sasvim izglednoj privatizaciji) te fokusirajući se na privatizaciju odnosno slobodan pristup obali i plažama, kao javnom dobru trenutnom na udaru uz pitku vodu i šume. Kampanja je to zbog koje se protiv dvoje naših aktivista vodi kazneni postupak (2014-2020), nakon brutalnog napada policije u Rijeci 2013., zbog kojeg je pokrenuta i internacionalna Inicijativa Protiv političke represije u Rijeci. Borbeno naprijed!

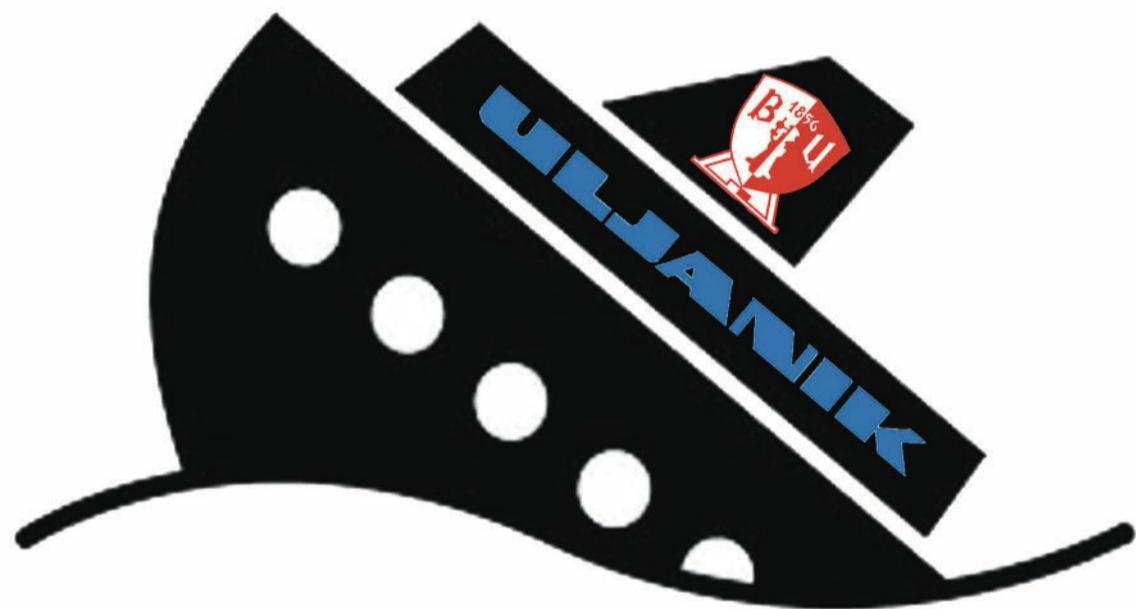
Svaki poraz jedna lekcija više

Davno prije nego li su nas posvađali kao radnike javnog i privatnog sektora, kako si međusobno ne bi pružali solidarnost, te radnike različitih brodogradilišta, negdje daleko izvan Hrvatske na poslovnoj večeri gazde i političari, puno veći igrači od ovih naših regionalnih i nacionalnih političara, odredili su sudbinu cijelog poluotoka, jadranske obale i zemlje.

Zatim su potpuno legalno kroz pristupnicu EU tražili od hrvatske Vlade likvidaciju brodogradilišta i gašenje svih industrija. Lokalni tajkuni, političari i prodani sindikalisti su svaki uzeli svoj dio kolača, a zatim priredili odličnu predstavu za potpuno dezorganizirane i dezorientirane radnike. Pula je kriva! Zagreb je kriv! Rijeka je kriva! Krivo je more! Nitko se nije niti usudio reći da gazde iz Europske unije imaju svoje planove.

Ako smo išta naučili iz ovog poraza, možda sljedeće bitke budu uspješnije. Možda se kao radnici uslužnog sektora budemo više međusobno razumjeli i pomagali, a možda si i nastavimo međusobno gristi vratove u borbi za više mrvica sa stolova gazdi.

(22.01.2020. Trgovački sud u Pazinu donio odluku o likvidaciji Uljanik d.d., krovne organizacije pulske brodograđevne kompanije)

**SLJEDEĆIH 100
GODINA ĆETE
SLUŽITI
TURISTE**

Pobijedimo nacionalizam sportom (2018.-2020)

Protunacionalistička kampanja je dobila svoj materijalni oblik uz tekuće stope, grafite, naljepnice, transparente i u sportskom turniru "Zakucajmo nacionalizam", u košarci. Do sada se turnir održao dva puta, ljeta 2018. i ljeta 2019 u Puli.

Inicijativa Pobijedimo nacionalizam sportom koju čine sportaši i oni koji se osjećaju tako, a vide problem u nacionalističkoj histeriji koja prati sport i navijače, zakotrljala je amaterski turnir u košarci kao minimalnu protutežu nacionalizmu i ksenofobi, seleći se po različitim

pulskim kvartovima.

Izuzetno ugodna iskustva obilježila su obje godine, a po svemu sudeći praksa će se nastaviti i na ljeto 2020. Fotografija u prilogu je s turnira 2018., a video zapis turnira 2019. možete pogledati na komunal.org/video/dogodki/510-zakucajmo-nacionalizam-pula-2019 zahvaljujući suradnicima iz Slovenije, koji su došli dati podršku.

Sudjelovanje na turniru je besplatno, turnir koji je u potpunosti samoorganiziran! Veliko hvala ide

eko-poljoprivrednicima koji su nam do sada donirali voće za nagrade za prva tri mesta, ali i sve sudionike!

Svaki turnir prate ogromne količine vode, voća i ekipe prve pomoći. Vidimo se na košarci!

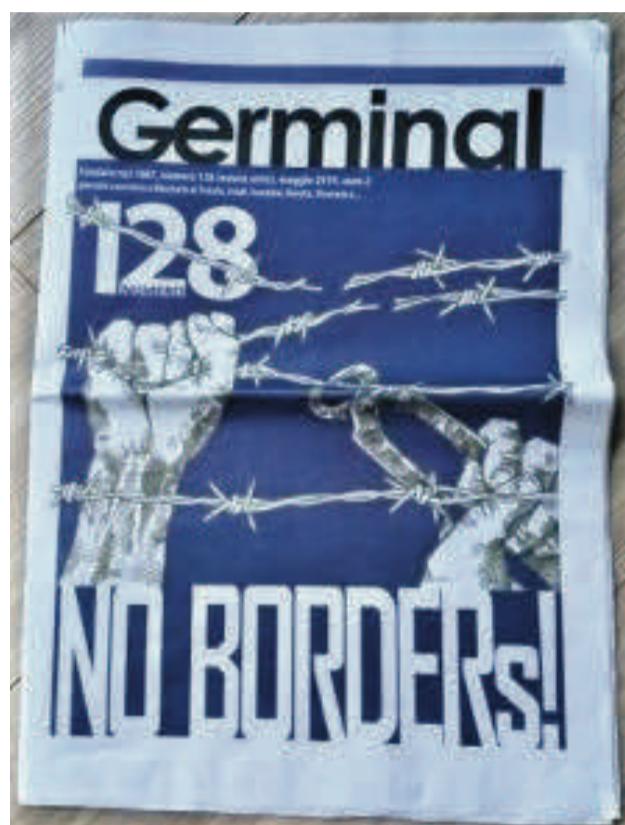
Stranice inicijative facebook.com/pobijedimonacionalizam/

Za konzistentni anarhizam u društvenim gibanjima!

S ponosom objavljujemo kako je naš članak izašao u talijanskom anarhističkom glasilu "Germinal" (br. 128, travanj 2019.). Novine koje postoje od 1907. godine i kao takve bitan faktor za anarhiste, simpatizere i širu javnost u regiji. O Germinalu smo pisali u povijesnom kontekstu u našem pamfletu "Istarski anarhisti", u kojem smo naveli kako je to glasilo našlo svoj put i prema Istri, odnosno tadašnjim radnicima koji su sa simpatijama gledali na anarhizam ili bili aktivno uključeni u pokret.

Ono što nam talijanski anarhisti mogu reći o porijeklu imena svoga glasila je to da je povezano s Francuskom revolucijom (1789.) i promjenom gregorijanskog kalendarja kako bi obezvrijedili svećenstvo i ideju boga. Ime je to s kojim nam dolazi proljeće (na francuskom), a na talijanskom "germinare" znači pupati. Nešto što se činilo mrtvim preko zime, odjednom oživljava, a ta metafora je odmah našla svoje simpatizere među anarhistima i radnicima (ponajprije u Francuskoj i Španjolskoj), koji su tim imenom nazivali i svoju djecu. Između ostalog, to je naslov poznatog romana Emilea Zole koji govori o surovom životu radnika. Iz bogate dinamike glasila možemo saznati i kako su ga pokušali ugasiti fašisti, boljševici i država čim je slobodarski duh bio previše prisutan ili jednostavno smetnja. Unatoč svemu, prenosimo anarhističku borbu preko nacionalnih granica i gradimo progresivnu tradiciju za sljedeće naraštaje.

Situacija za anarhistički pokret u

Hrvatskoj nije obećavajuća, ali unatoč hobizmu većine "aktivista" kojima je anarhizam simpatičan privjesak, supkulturnim utjecajima (točnije utezima poput njegovanja kulture hedonizma, površnosti i političke nepismenosti), represiji nad istaknutijim pojedincima i pravosudnim trakavicama (Inicijativa protiv političke represije u Rijeci), strankama koje su pokušale anarhizam kooptirati kao bezopasan dio svojih terenskih radnika (tj. pomiriti parlamentarizam i direktnu akciju), anarhizam je vidljiva alternativa sa sve čvršćim praktičnim prijedlozima široj populaciji i ugroženim skupinama, zahvaljujući konzistentnoj prisutnosti anarhista riječju i djelom u društvenim gibanjima.

Aktivnosti Mreže*, suradnika i simpatizera orijentirane su na situaciju u državi i regiji. Shodno tome postoje tri stalne kampanje, sad jačeg sad slabijeg intenziteta - protunacional-

istička i anti-parlamentarna, te potenciranje borbenog radništva. Uz kampanje pokušavamo razviti i izdavačku djelatnost kroz pamflete, ali i vlastito glasilo (Društvo otpora), kroz koje populariziramo i druge teme iz anarhističkog opusa poput anti-klerikalizma, liberterskog obrazovanja, povijesti pokreta, te iskustva anarhista aktualnih borbi u inozemstvu.

Zbog sveprisutnog nacionalizma (u školama, među klincima, huliganiма i navijačima, na televiziji, u Crkvi, javnom prostoru i drugim institucijama) guramo Protunacionalističku kampanju od 2012. godine koja donosi niz tekstova, analiza za intervenciju u našim zajednicama i materijale za "uličnu promidžbu", kampanja donosi i prvi samoorganizirani košarkaški turnir "Zakučamo nacionalizam" (ljeta 2018. u Puli). Anti-parlamentarna kampanja je pokrenuta 2011. godine u Rijeci i od tada je izašao niz tekstova, naljepnica, plakata, transparenata i grafita kojima se nastoji usaditi duboko nepovjerenje narodu prema svim političarima i vjeru u samoorganizaciju i direktnu akciju. Razvili smo i treću frontu od samog početka postojanja Mreže 2008., a ona je naglasak na borbeni sindikalizam (koristeći tradiciju anarhosindikalizma i revolucionarnog sindikalizma kao inspiraciju), čime smo se zbog geografske pozicije i sastava članstva neraskidivo vezali za sudbine brodogradilišta 3.maj-a u Rijeci i Uljanika u Puli.

Situacija u zemlji također nije

obećavajuća, završna faza deindustrializacije (gašenje svih velikih i važnijih proizvodnji) sa smanjivanjem kapaciteta brodogradilišta, zarad prihoda od turizma i lobija EU elite, stvara atmosferu egzodusu mladih iz zemlje u potrazi za boljim životom, velikog postotka nezaposlenosti tijekom godine (izvan sezone), raspadanja javnog sektora (poput zdravstva i prijevoza), te galopirajuće privatizacije čak i javnih dobara (šuma, voda, obale). Sve to zajedno ostavlja gorak okus u ustima, zbog gotovo nepostojećih borbenih radničkih organizacija i socijalnih pokreta koji se mogu uloviti u koštač s gospodarsko-političkom elitom.

Daleko smo od toga da anarhizam može postati vodeća snaga u društvu u nešto skorije vrijeme, ali koristeći svaku priliku pokušajmo ostati vidljiva, konzistentna, autonoma i borbena opcija za sve koji grade socijalne pokrete umjesto političkih kandidata, te izgradju samoinicijativne i energične pojedince kao garanciju boljeg života, tj. kulturu otpora i solidarnosti.

*Mreža anarhistika (MASA) djeluje u Istri i na Kvarneru od 2008. godine, fokusirajući se uglavnom na veće gradove poput Pule i Rijeke, te njihove okolice. Kontakti koje pokušavamo održati u Hrvatskoj se uglavnom odnose na Dalmaciju, na glavni grad Zagreb, Zagorje i Međimurje. Uz domaće kontakte u intenzivnoj smo suradnji s anarhistima iz Slovenije s kojima smo i u Federaciji za anarhističko organiziranje (FAO-IFA), u komunikaciji s anarhistima iz Italije, Grčke, Srbije i ostalih zemalja, uglavnom preko infrastrukture i kontakata Internacionale anarhističkih federacija (IAF-IFA), ali i šire.

Kultura sukoba kao nasljednica „kulture prosvjedovanja“

Vidjeli smo različite prosvjede, štrajkove, privođenja, solidariziranja, sudske zabrane štrajkova, kaznene progone aktivista, cenzure novinara u zadnje desetljeće socijalnih previranja, no nekako se čini da su svi aktori naišli na zid represije - gdje se velika većina njih zaustavila u nevjericu kako i što dalje, te su neki priлагodili diskurs kako bi bili bezopasni, manje uočljivi, tj. u dozvoljenim parametrima ili u konstantnom strahu od posljedica. Ljevičarski političari s margine počeli su pričati o "kulturi prosvjedovanja" kao nečemu što smo kolektivno uspjeli postići, odnosno vjeri da prosvjedi imaju smisla, pa bi bilo političko samoubojstvo za anarhiste zaustaviti se na "kulturi otpora i solidarnosti" koje zadnje desetljeće uporno propagiraju. Zašto? Zato jer trebamo

biti korak dalje od prihvatljivih rješenja u izbornim utakmicama, mi ne želimo biti prihvatljivi glasačkoj većini, već motivacijski borbenoj manjini, koja kao vlak može povući wagon našeg socijalnog okruženja i klase.

Pitanje je što nakon kulture prosvjedovanja? Odgovor neće biti pretjera-no popularan, ali ono što nam predstoji je kultura sukoba. Kultura sukoba bez obzira na cijenu s vjerom kako će oni poslužiti, bez obzira na ishod, učenju kako se boriti i inspirirati druge da poduzimaju slične i daljnje akcije. Pa što ako su vas priveli, jeste li zbog toga u krivu? Pa što ako je došlo do sudske zabrane štrajka, znači li to da su štrajkovi nepotrebni? Pa što ako vas razvlače po sudovima zbog organi-

zacije prosvjeda ili pisane riječi, znači li to da bi ste se trebali pokriti ušima? Mi ne govorimo o plaćenom aktivizmu, koji prolazi kroz sito i rešeto različitih fondova Europske unije i države, već o otporu od krvi i mesa s realnim posljedicama po živote aktivista s nemogućnošću zaposlenja, na crnim listama, egzistencijalnim problemima itd. Distinkcija kulture prosvjedovanja i kulture sukoba je u nastavku djelovanja i nakon represije. Kultura prosvjedovanja ima običaj stati nakon proživljene represije i povući se natrag u legalističke okvire, dok kultura sukoba nastavlja otpor i nakon iscrtavanja granice državnog reprezijom.

Možemo li biti konkretniji? Možemo, vjerujemo kako se pred nama nalazi period manjih i većih sukoba oko mozaika tema po pitanju egzistencijalnih problema većine; od plaća, radnih mjeseta, rezija, mogućnosti stanovanja, ekoloških problema, pristupa javnim dobrima, zdravstvenoj zaštiti i obrazovanju itd. Razvijat će se niz sukoba koje treba podržavati, umrežavati i što više držati u izvaninstitucionalnim okvirima, podsjećajući aktere na alternativna rješenja u metodama borbe poput direktnе akcije i direktnе demokracije. Ti sukobi već sada postoje, ali redovito bivaju usisani u institucionalna rješenja i birokratske slijepе ulice, čime se oduzima snaga pobunjenim kolektivima i vraća nglasak na pravne i stranačke okvire djelovanja, time stavljajući apatiju i dezorganiziranost na jelovnik našeg socijalnog okruženja.

Mi se ne moramo slagati sa suradnicima ideološki, niti zahtijevati od masa da budu anarchističke, ali ono što je minimalni zahtjev je zahtjev oko metodologije, a to je da odlučuju oni kojih se to direktno i tiče (direktna demokracija), te da je oslan-

janje na vlastite snage i direktno rješavanje problema efikasnije od legalističkih trakavica i političkih predstavnika, bilo stranačkih ili sindikalnih (direktna akcija). S vrijednostima na umu kako je solidarnost bolja od gledanja svog posla, a uzajamna pomoć bolja od bacanja klipova pod noge.

Što nam preostaje? Ne gubiti nadu pred problemima, ne bježati od sukoba, pronalaziti nove suradnike, održavati stare veze i regrupirati se koliko god puta da je to potrebno. Bitno je zapamtiti da uvijek imamo više suradnika, nego neprijatelja. Naša agenda je jednostavna, suradnik je radni kolega, a ne gazda, susjed, a ne političar, izbjeglica, a ne bankar. Naprijed! Uvijek naprijed!

Žuti prsluci

Počelo je 2018. protivljenjem većem porezu na gorivo, a proširilo se na protivljenje neoliberalnim (pro-business) reformama Macrona na štetu radnika, odnosno većine populacije. Prosvjedi su počeli mirno blokiranjem funkcioniranja prometnica, sve dok policija nije napala suzavcima, vodenim topovima i palicama, stvarajući reakciju prosvjednika i gubeći bitku na ulicama. Pokret odbija biti kooptiran od strane političkih stranaka nastavljajući tradiciju anarhoidnih Sankilota iz Fran-

cuske revolucije (1792-93), komunara Pariške komune (1870-71) i francuskih anarhosindikalista (1885-1914). Za to vrijeme sindikati, mediji i stranke nastoje prikazati samoorganizirani pokret kao bezumne vandale, dok pokret postavlja svoje zahtjeve poput minimalne plaće od 1500€ i krova nad glavom za svakoga.

Na zahtjev vlasti da Žuti prsluci izaberu predstavnike s kojima se može pregovarati pokret je odgovorio pozivom na stvaranje narodnih skupština, plenumova, kroz koje bi koordinirali svoje aktivnosti bez potrebe za strankama, predstavnici ma ili ulazeći u dijalog s vlastima. Kažu "to su mesta gdje možemo pričati slobodno, gdje se usuđujemo progovoriti, na kojima ojačavamo sami sebe i međusobno si pomaže mo. Ako već trebaju postojati delegati, neka budu delegati narodnih skupština, opozivi u svakom trenutku s jasnim direktivama skupštine. Nećemo dozvoliti da vladaju nad nama, uzmimo živote u svoje ruke, živjela različitost Žutih prsluka!"

Prosvjedi Žutih prsluka traju i u 2020. godini, a Francuska sve više izgleda kao zona građanskog rata. Pokretu su se pridružili i sindikati sa štrajkovima protiv reforme mirovina. Fotografija u prilogu je akcija solidarnosti iz Rijeke 2018.

Solidarno sa Chileom

Revolucionarni dani u Chileu su vrhunac novog političkog ciklusa koji je zahvatio Latinsku Ameriku, što nije izolirani slučaj nego je dio šire priče povratka klasne borbe na planetarnoj razini, od Francuske, Libanona, do Iraka i drugdje. Neoliberalna prevlast je diljem svijeta u krizi, a urušavanje te hegemonije ovih dana posebno jako odjekuje u Chileu, koji je za vrijeme Pinočheove diktature (1973-1990) bio laboratorij neoliberalizma, sa svojim ekonomistima školovanima u SAD-u, tzv. "Chicago Boysima" pod tutorskom palicom Miltona Friedmana.

Otpor kojeg pružaju u Chileu nije samo skup protesta, već su to akcije koje hrabro izlaze iz okvira legalnosti kapitalističkog sustava, unatoč prisutnosti policije i vojske koja je do sada mučila, ubijala i zatvarala ljude u duhu nekadašnje diktature.

Sukobi s policijom i vojskom na dnevnoj razini, baš kao i goruće barikade, napadi na institucije i velike supermarketete, generalni štrajk, skupštine, komiteti i koordinacija pobunjenika, studenata, radnika svih sektora i domorodaca, spontanost i samoorganizacija masa, primorali su vlast na ustupke koja je pod diktatom MMF-a sve privatizirala u korist velikih kapitalista, banaka i biznisa.

Ako išta, Chile pokazuje kako se "pregovara" s vlastima i neoliberalizmom; izvan institucija, odozdo, masovno, ilegalno, samoorganizirano, smjelo i kontinuiranim pritiskom koji raste unatoč represiji i medijskim manipulacijama, te pokušajima pasiviziranja od strane "lijevih partija" i žutih sindikata.

U narodnoj pobuni izazvanoj

tržišnim i državnim mjerama protiv radništva i sirotinje (privatizacijom vode, obrazovanja, zdravstva, javnog prometa itd.), ljudi su spontano izabrali horizontalno djelovanje (okupljanje putem skupština diljem zemlje, na kojima raspravljuju i donose odluke kao ravnopravni, zabranivši pristup strankama) te direktnu akciju (djelujući bez posrednika) kao svoje metode djelovanja. Na borbu protiv kapitalizma u Chileu odgovor države je izuzetno brutalan, koristeći metode koje podsjećaju na vojnu huntu u toj zemlji od 1973. do 1990.

Ovom malom gestom šaljemo svoju solidarnost iz Pule 2020. i širimo informacije o pobuni u zemlji Južne Amerike, koja traje od listopada prošle godine.

